

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1913, 08.01.1913**

Číslo ročníků: **3, 2**

Číslo výtisků: **3, 2**

Datum vydání čísla: **08.01.1913**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránky: ,

čilo to o nedostatečné znalosti poměrů, pak-li že z Vidné ve chvíli kdy nebezpečí evropské války zdálo se být všeobecným, poukazováno bylo na to, jak Rusko zapleteno bude ve vážné události v Asii. Dokud jsou poměry mezi Petrohradem a Tokiem dobré, není tam nebezpečí bezprostředního. A zdá se, že Japonsko nemá valné chuti k tomu, aby vedlo opětnou válku s Ruskem, která ho stála tolik obětí na životech a která podvrátila jeho finanční pohotovost. V Japonsku vědí velmi dobře, že nebyť míru v Portsmouthu, bylo by se vítězství konečně sklono k zbraním ruským a bylo by bývalo po všem tom, co dobyt bylo na krvavých pláních mukdenských. Ale při tom všem jest jisto, že spleť otázek asijské řešení budou jednou ohnání a mečem a že Rusko v těchto zápletkách bude vážně zainteresováno. Ale toto řešení bude se dít za poměrů příznivějších pro Rusko, poněvadž nebudou proti němu tentokrát stát ani Spojené Státy severoamerické, ani království Britské, jako bylo v poslední válce rusko-japonské. A pak: Rusko zapadlo definitivně se svým převantím na Tichém Oceánu, poněvadž nelze ho ovládati ze zamrzavajícího přístavu Vladivostok. A proto, poněvadž postupující konstituce život ruský přesně těžisko jeho zahraniční politiky tam, kam patří, do Evropy, jak ostatně také v poslední době opětně a opětně v postupu Ruska se projevuje. A další otázky se hlásí: Malé Asie a Persie. Při velkém dělení světa, která pozvolna se dovršuje zmínka tak často morálka důvodů a právních příčin, jak to nejlépe ukázala Itálie. Malá Asie a ostatní dosavadní državy Turecka budou kofisti z nejdůležitějších. Sem upírají se lačné zraky Německa, zde mohutní touhy o dalším koloniálním rozšíření Francie a zde má Anglie neobyčejně důležité zájmy, nehlédá ani k tomu, že Rusko nedovede si představit opovření své moci bez důležitých posic v Persii a Malé Asii. To, co se rozvíjí na bojistích makedonských, jest jenom předehrou, po které rozvinutí budou tyto dalekosáhlé problémy, předehrou, po které svět ještě několikrát udržován bude v napětí a kdy každou chvíli bude se očekávatí hřímný děl. Německo proto tak klidně se chovalo v situaci dnešní, poněvadž vědělo, jaké vážné zájmy bude nuceno hájiti, a poněvadž ví, jak není dobře harašiti zbraní v nečas. Jest nutno hoditi meč na váhu v pravou chvíli a v pravý moment. Itálie ovšem svůj lov již sklídla a sjednání míru s Tureckem přineslo jí Tripolsko. Bude-li tato kofist bohatou, nutno ještě vyčkati. Jednak bude třeba pokofiti vzorné kmény tamní a jednak bude nutno provéstí neobyčejně nákladné investice, má-li se nová država státí zdrojem příjmů a má-li býtí dobrým odběratelem italských tovarů, jak by si to tamní průmysl po obětech poslední války byl přál. Otázka Afriky jinak zatím tento rok ponechána v klidu, ačkoliv anglickými novinami pozvolna ohašovány byly úmysly úplné anektovatí Egypt, vyplniti veliký plán Cecilia Rhodesa: spojení Kapského města s Alexandrií přes území čistě anglické.

Že arci dnešní seskupení velmoci není konečné a že dríve nebo později octne se Itálie tam, kam jí pudí její srdce, kam jí žene přání lidu a kam jí vedou vážné zájmy hospodářské, k trojdobodě, jest nyní po rýchlém obnovení trojspolku již zřejmo každému. Tripolis dostala Itálie z rukou anglických a právě Albion to byl, jenž připomínal italským politikům, že úspěchu právě možno dosíci teď, a nebo nikdy. Politika anglická vedla

lastodstvo italské proti Tripolidě, ona podporovala jednání mírové mezi delegáty Říma a Cañirhadu. To se v Německu vidí. A jest tam stejně známo, že nejsou ještě odstraněny všechny rozpory mezi Apeninským královstvím a mezi Rakouskem. Ví se, že penězů na hospodářské zájmy Itálie těsně sblížíjí jí s trojdobodou a že pro případ velikých požárů evropských by asi místo Itálie po boku Rakouska nebylo. Ale poněvadž v napatých situacích dneška potřebovalo speciálně Rakousko trumf proti trojdobodě, vyhlášena byla s hlukem světu obnova smlouvy trojspolkové. Rána ale selhala proto, poněvadž smlouva mezi Itálií a druhými mocnostmi trojspolku nikdo v podstatě nezná a poněvadž i cena smluv na západě evropském posuzuje se klidně, než by si to přál Berlín. V Paříži bylo správně napsáno, že mrtvá litera smluv přestává působiti tam, kde rozhodují živá přání a touhy národů. A to jest také správné. Bylo by snad bývalo političtější, kdyby se nebylo pospíchalo s uskutečněním obnovy trojspolku bezprostředně po míru tripolském, poněvadž to činí domem jako by skutečné obavy o pevnost Itálie staly se naléhavými. A pak: politika trojdobodí jest stále ještě v rukou těch, kdož osvědčili nejen svoji zkušenost, ale také správně posuzování situace. Izvolský, přes opětně a opětně zprávy vídeňských listů, neztratil rozhodující slova v Petrohradě, Delcassé přes kampaň, jež proti němu byla podniknuta, má důvěru všestrannou a nikdy jest ruce Greyovy nezasahovaly tak hluboce ve vývoj událostí evropských, jako právě nyní.

Londýn jest střediskem světového hrůu ve vlastním slova smyslu a má jedného soupeře v Paříži. Londýnská politika a pařížská však postupují shodně a obstarávají finanční potřeby onoho celku, který se kolem nich kupí politiky. Jest známo, že hotovosti, které měla uloženy Francie v Německu a Rakousku, byly odvolány a že Londýn zapnul se ještě více než obyčejně oproti střední Evropě. Pro Rusko bylo v Londýně a v Paříži vždy ještě peněz dosti a i malé státy nalezy zde dobrou vůli pro své potřeby finanční. Německo Londýna v trojspolku nahraditi nemůže, ani Paříže. Zbohatlo arci. Jeho závody vzrostly, jeho široké vrstvy žijí v poměrně blahobytu a blahobyť tento stoupá rok od roku. Ale na druhé straně není nejmenší pochybnosti o tom, že Německo má sice prostředků tolik, kolik potřebuje pro sebe, že ale pro spojení zbývá jen dobrá vůle a přátelské slovo. Přátelská dlaň ale zůstává prázdna. Německo potřebuje ještě řady let, než vytvoří takové kapitály, aby mohlo se státí důležitým činitelem při zásobování světa penězi.

Myšlenka znárodnění v celém životě hospodářském i v mezinárodní politice finanční jest na vítězném postupu udává směr pro budoucno. Ti, kdož myslí, že veliké otázky národní v nejšířších rysech řešeny po sjednocení Německa a spojení Itálie, jsou na omylu. Otázka velkého seskupení národností teprve vchází a bude mítí vliv na všechny státy, které nejsou národně jednotny, anebo kde není převaha jednoho národa tak dokonale, že jest tento národ povolán svoji kulturou i hospodářskou úrovní udávati směr politiky. A ukazují se, jak každé potlačování, nechť děje se těmi či onými zbraněmi, konec konců se mstí a vede k rozkladu. Turecko rozpadá se proto, poněvadž nikdy nechtělo býtí spravedlivé a poněvadž vždy stavělo hrubou moc nad vnitřní probouzející se síle národů, kteří kdysi byli slobodnými a kteří měli nárok na avobodu. Kdyby Turecko bylo zavčas pochopilo rysy doby, byla by jeho posice v Cañirhadě dnes sil-

nější a bylo by snad prým mezdí rovnými státy balkánskými. Tak však octlo se až u Cataldže. Takové jsou kroky historie a jest možno s chvěním se srdcem chápati nadšení i slzy srbských vojsk, když po pěti letech vítězně opětně zavlyly slovanské prapory na Kosovu poli. Dějiny mají svou spravedlnost. Jest to útechem všem, kdož založili myšlenky své politiky na zásadách práva a spravedlnosti.

Největší slovanská velmoc, Rusko, v tomto roce měla klidný hospodářský vývoj. Po roku hladu dostavil se rok lepší úrody. Neřípně průmyslu zaměstnání úplného. Některé obvody ruského

průmyslu a hlavně západní obvody, tedy oblast carství Polského, trpí nezaměstnaností a zde oběd jde špatně. Počet upadků stoupl, ale závěrem roku počíná se ohašovati zlepšení. Ne sice úplně pronikavé, ale přece jest takové, že ospravedlnuje nejlepší naděje do budoucna. Při tom jest zajímavé, že finance státní nalézají se v pořádku přímo vzorném. Rok co rok končí Rusko svůj rok rozpočtový značnými přebytky a to ne číselnými pouze, nýbrž skutečnými, jichž se užilo v tichosti na přezbrojení armády a na řadu důležitých zařízení hospodářských, hlavně železničních.

ČESKÁ RUS.

K 500leté památce upálení Mistra Jana Husa.

Před nedávnem jeden krajan zmínil se v Českoslovanu, že nutno konat přípravy, abychom my ruští Češi co nejdůstojněji utčili památku Jana Husa, 500leté výročí upálení kterého připadá na rok 1915. Krajan náš vyzval všechny přátele Husovy, aby se přihlásili a vyslovili járkým způsobem by tato památka měla být utčena. Dosud se neozval nikdo. Mám strach, aby tato dobrá myšlenka nezapadla jak mnohé jiné a hlásím se proto o slovo.

Památku Husovu musí oslavovat veskeré Slovanstvo, neboť Hus dnechem svým byl Slovan a hlásáním pravdy i svým jednáním směřoval vždy k východnímu Německu. Vzorně opřel se Slovanem, jako největším našim nepřátelům a přítel svého Jeronyma pražského poslal do Polocka, Vítebska a Pskova. k pravoslavným Rusům, aby se také seznámil se Slovan, sblížili se s nimi a přijal viru slovanstevu k které chtěl Hus Cechy vrátit. Kdyby se nebyl Hus v Cechách objevil, kdyby ho byl zupný Rím neupálil, nebyl by došel český národ slovanstevu osvězení — husitismu — a kdož ví, viděli-li bychom dnes na březích Yltavy, Labe a Moravy silně Českoslovanu. Hus patří Slovanstvu a památka jeho bude proto oslavována u všech národů slovanských a ve všech krajích, kde žijí slovanský hlahol.

Jak však my oslavíme Husa. Jak si máme počínati, aby oslavová ta dopadla co nejdůstojněji?

Především oslavíme ho duševně, vnitřně. Oslavíme ho ve svých srdcích ve svých myslích, smáchech, skutech a v nápodobě jeho čistého života děle příkladu jeho rýzho učení. Nutno nám především Husa poznat. A proto musí být sepsány, netoliko v řeči české, nýbrž i ve všech řečech slovanských, spisy o Husovi, v nichž by byl dobře vyučeno celý jeho život a podána aspoň trest, ne-li celé jeho učení. V každé slovanské domácnosti, ke dni výročí upálení Husova, by se měly nacházeti pododivny Husovy, obrazy podávající nejvýnamnější výjevy z jeho života a hlavně jeho utrpení. Každý Slovan má za povinnost Husa oslaviti doma a komu bude dovoleno, nechť putuje k těm posvátným místům, do té malé vsiky, kde Hus se narodil, do naší zlaté Prahy, ke kapli botlémské, kde Hus kázal a učil láse a pravdě náš český lid a konečně i do Kostnice, kde Hus byl učen.

Rozumí se, že po vlastech českých nejeden pomník Husovi bude vybudován a že snad i s jménem Husovým, by měla být pokrčena nová universita.

Když kím odvažil se prohlásiti Husa za kacíře, máme my Cechové žadati, aby všeslovanská uznala našeho velkého mčnedníka Jana Husa za svatého a aby pa-

mátný den jeho upálení byl slaven všemi vyznávači pravoslavné církve. Dále jsme povinni dokázat, že Hus byl hlásatelem a obháječem čisté viry apostolské, kterou nám Slovanům přinesli solunští apostofové Cyřill a Metoděj. Že z jeho učení vyrostl netoliko husitism, nýbrž i česko-bratrství. Naše česko-bratrství nevezalo svůj původ v učení Lutheřově, ale kořeni právě v tom, co hlásal Hus. Ono je původu českého a ne německého. Povinností naši je vyvrátit mýlné názory, že by s náde česko-bratrství bylo totožné s německým luteránstvím. Arci nutno doznat, že husitství a česko-bratrství utrpblo dobou, že jeho slovanský původ byl zastřen německým učení a že mnozí naši předkové hledali útěchu před násilím římsko-katolickým v církvi luteránské a reformované, domnívajíce se, že tyto církve jsou jim bližší než římská. Pod vlivem tohoto sblížení, poznenáhla mizelo husitské vyznání. Osobně jsem viděl u svých příbuzných před 10 lety při návštěvě staré domoviny (v českomoravském pohří), jak z bývalých husitů se stali vyznávači německé církve. Na moji otázku jakého vyznání, odpověděli mi: „Jsem evangeličtí helveti“. O původním husitismu zachovala se u nich jen, ústní podání. Oti Husa a zároveň i Luthera jako by si byli rovni. Sel jsem na obecní hřbitov, hledal jsem hroby pradědů a na nejednom pomníku jsem našel vytesány kalich, nejlepší to důkaz, že zesnulý byl vyznávačem husitismu. Já myslím, že povinnost všech nás, kdo chceme důstojně Husa oslaviti, kdo nehlásíme se k římsko-katolické církvi je, abychom našim husitům, kalisnikům ukázali v čem spočívá jejich chyba, abychom je přesvědčili, že luteránství není pravou českou virou a nemá nic společného s husitstvím. Husa důstojně oslavíme, když se vrátíme k jeho pravému učení.

Všichni oslavujeme světlo památku Husovu, hlásme se k této slavnosti národní a radou i skutkem přispíváme k tomu, aby slavnost ta vyzněla co nejdůstojněji a nejdokonaleji. Pomněme však, že první naši povinnosti je, abychom životem svým nápodobili Husa a dělali to, co on nám káže. Vážme si pravdy, již nám Hus odkázal ve své poslední zvěti, neboť v pravdě je velká síla a pravda vítězí. Učte děti, učte vnuky, čemu nás učil Hus a tím nejlépe Husa oslavíte. Vpravujte jim, že Hus trpěl proto, že vždy hlásal pravdu a nikdy ze srdce ditěte nevymizí obraz mčnedníka.

Malý příklad ukáží na sobě. Jako útlé dítě jsem vidával v bábíččině světlnici nad postelí starý obrázek „Upálení Jana Husa“. Často jsem litoval nezná mého muže, jež suroví katani vedli na hranici a když jsem se ptal bábičky, která naučila mne býtí upřímným Cechem, kdo že

je tento nešťastník, dostalo se mi odpovědi: „Vidíš dítě, to udělali katoličtí mnichové (ona říkávala jezuité, ačkoliv jezuité se objevili o více jak 100 let později). Upálili nevinného Jana Husa za to, že vždy mluvil a hájil pravdu.“

Tato slova drahé bábičky zapadla mi hluboko do duše a obraz světce, jenž trpěl pro pravdu na vždy se vryl hluboko do duše. Husa jsem etil vždy jako svatého a k Římu a k jezuitům jsem cítil ten největší odpor. Myslim, že příklad tento stojí za povšimnutí a že jak učitelé tak rodiče by se jim měli fidiť. Učte mládež znát Husa a tím ho nejlépe oslavíte. Obračím se k Vám k všem a prosím, aby ten vzorný život jeho byl nám vodítkem při vychování dětí, neboť taktó nejskvělejší budoucnost připravíme všemu Slovanstvu.

Jiné myšlenky však ještě vříví v mé hlavě. Ke všem Cechům, jež osud rozmetl po široším světě, ke všem ditkám slovanských volám:

Sřružijme se, abychom účelně mohli pracovatí na obřirné nívě slovanské, abychom lepší budoucnost připravili naší mčladě Slavií. Mezi Slovany nesmí státi Berlín, ani Londýn, ani Vídeň s Římem. Jedinou a svornou budíť naše slovanská rodina od chodské Sumavy do nejzájssi Kamčatky, od Košubské Winety až po bratrskou Soluň. Natisk nepřátel ukazuje nám nyní pravou tvář a v utrpení utičíme se k boji. Nespravedlnost páchaná celým světem na Slovanech přivede nás k společnému odporu a bezmezná všeslovanská trpělostí konečně přece jen zvíťzí. Budoucnost Slovanstva je Bohem zajištěna. Protož prosím všechny a každého zvlášť: Učte každého, aby se cítil Slovanem, pěstujete lásku a svornost všeslovanskou. Na všeslovanském prapuru z jedné strany načrtněme slova Vykupitelé a jeden pastýř. Z druhé pak strany nezapomenuťelého A. Chomjakova: „Všichni jsme rodni bratři, děti matky jediné“.

Ratibor Uteňij.

Od redakce. Uteňijujeme návrh o oslavě 500. výročí upálení J. Husa tak, jak jej pisatel podává. Každý má právo volného návrhu a redakce návrhy ponze zaznamenává. Svůj úsudek řekneme, až se vysloví větší počet krajanů.

Z Volkova.

S potěšením zaznamenáváme, že se náš Volkov pořádně činí, neboť nemine ani rok, aby se u nás něco užitečného nepodniklo. Podniká se u nás veschno bez vnější okazalosti a šumu. Tak hasičský sbor působí u nás již delší rok ku blahu obce a okolních vesnic. Obecní pojišťovna jsou všemi podporována, hledí smělé vstříc všemu vznesenému úkolu, ba i záložna letos otevřena rázi si cestu k šťastné budoucnosti. Pro vyražení i poučení mládeže zařizeno divadlo s živými obrazy (kinematograf) a vánoční představení „Vojna na Balkáně“ se každému zamlouvalo. Na nový rok seřadla naše omladina veselo-hru „Zmatek nad zmatek“ a musíme doznat — velmi pěkně. Vyprodána místa a stály bouřlivy potlesky bylo toho důkazem. Velmi krásně vyjímá se u nás zavedené elektrické osvětlení — podnik obchodníka p. Fr. Hlušičky — denně, téměř až do rána, jsou všechny ulice Volkova ozářeny elektrickými svítilnami. Českou školu jsme ztratilí, ale abychom mateřský jazyk uhájili, obračena jest celá naše vesnice v jednu velkou českou školu mající učitelé Českoslovanu. Každý snaží se odebrat ten náš milý časopis a svou rodinu pobádá k pílnému čtení, aby se vzdělávala a svůj mateřský jazyk nikdy nezapomněla. Každé pondělí a sobotu jest naše postovní-telegrafní oddělení

jako v obležení, a každý chvátá potěšen domů, aby zvěděl, co nového nám Českoslovan přinesl. — Při volbě dne 30. prosince 1912 zvolen po druhé starostou obce p. Josef Cech v něhož obec skládá plnou důvěru, jakož i v obecní výbor s mistostarostou p. Vlad. Hromadou a p. Vl. Novým, náležejícím vesměs k straně progresivní a kteří jsou stálými a pilnými odběrateli Českoslovana. Dej bůh, aby naše milá vesnice nezůstala nikdy v něčem dobrém pozadu a jejím helem vždy nechtěje: Stále v před, ni krok zpět!
Ze Strakova. Máme zde hroz-

né počasí. Téměř do samých vánoč byly ještě e cesty jsou tak bídné, že z domu téměř nebylo lze vyjeti. V naší osadě je práva bída o dříví, ačkoliv máme své vlastní lesy. Přiš u nás celé měsíce a o dostavení dříví není ani pomyslení. Teprve 21. prosince uhořel mráz, ale poněvadž sněhu není, valně zlepšení cest nenastane. Budou hrozně zmrzky a kdo vyjede dá do sázky život svého potahu. Jen snih by zde mohl učinit nápravu a srdce každého zaplesá, až ta naše pole se zahálí v hustou sněhovou pokrývku.

VÁLKA.

Sporná kořist.

Jest to vrchol bulharských oprávněných požadavků — město Drinopol (Odrin). Po více než pěti letech má přejít z muslimských do křesťanských rukou. Téměř po sto letech po dobytí Drinopolu Muradem roku 1361. zvolen Drinopol za sídelní město turecké říše a zůstal jim až do roku 1453, kdy sultáni, po dobytí Cařihradu, přenesli své sídlo na Zlatý Roh. Drinopol jest přirozenou svojí polohou velmi důležitým vojenským středem, leží na soutoku Tundži a Ardy, jež činí odsud řeku Mariu splavnou. Jako křižovatka četných lepších i špatnějších cest, s velkou východní dráhou na Cařihrad, byl Drinopol Turky dobře opevněn, takže v nynější době dosti dlouho mohl vzdorovat mocnému útoku Bulharů. Obyvatelstva v Drinopolu jest na 85 tisíc a to z poloviny tureckého a z poloviny židovského, řeckého bulharského a arménského. K vnitřnímu městu připojuje se pět předměstí a město samo dělá dojem velké vesnice. Reky u Drinopola překlenuty jsou četnými mosty, z nichž velkou historickou cenu má most Michajlův, postavený ještě v době řeckého panství. Významem svým obchodním a počtem obyvatelstva zaujímá Drinopol první místo po Soluni. Četné měštiny a štíhlé minarety ovládají celé město. Nádherný věnec cypřišových, ovocných a růžových zahrad zdobí toto spiané město, proslulé výrobou růžového oleje a ovocných konserv. Moderně byl Drinopol opevněn po roku 1878, po vpadu Rusů, protože ze starých hradeb zůstaly jen nepatrné zbytky.

Nová opevnění Drinopolská, sestávající z moderních zákopů, jež se táhnou po temenech pahorků jsou podle tureckého zázoru jedinou záštítku Cařihradu, k němuž ztráton Drinopola jest cesta úplně otevřena. To má být pro Turky jedním z důvodů, proč tak tvrději odpirají vydat Drinopol Bulharům. Velmoci ne mni však podporovat Turky v jejich požadavcích a uznávají, že Bulharům Drinopol po právu náleží. Nemluví již nyní Turci o Drinopolu jako ochraně Cařihradu, ale žádají by Drinopol, jako turecká svatyně, obsahující proslulou mešitu Solimana II. a pohřebiště tureckých sultánů, z důvodů náboženských ponechat byl muslimům. Velice třešně na turecké návrhy odpověděl anglický ministerský předseda Gray. Tak jako prý nejsvětější místa křesťanského světa v Jerusaleme jsou chráněna tureckou vládou, podobně i místa posvátná mohamedánů budou jistě od křesťanského státu chována v největší úctě a vážnosti. Osud Drinopola tedy jako by byl už zpečetěn.

Zadlužené Rakousko vystřizlivilo.
Vzácná obětavost Rakouska vůči „krásné“ Albánii mrazí rakouské poplatnictvo bez rozdílu. ka-

kousko platí za neodvislost Albánie přes 700 milionů korun, k nimž přičítá nutno ještě velké ztráty, jichž utrpěl obchod a průmysl rakouský za prošlé krise. Ty nejšťavější německo-nacionální časopisy přicházejí k poznání, že je naléhavě nutné zlepšení poměru srbsko-rakouského. Němečtí štváči naléhají na úplnou změnu kursu, chtějí politiku blahobůlnou vůči balkánským Slovanům, aby Rakousko byly otevřeny balkánské trhy. Rakousko nemá prý něhož namítati proti srbskému přístavu na moři jaderském. Naopak prý rakouský hospodářský zájem vymáhá takového srbského přístavu (Drače), kterým by mohlo Rakousko bezprostředně z Terstu s obejitím Uher obchodovati s Balkánem. Jest leda jen přáním Maďarů, aby Srbsům odpírali toho srdečného přání a není prý to ani německá ani rakouská politika, která nutí veškeren rakouský obchod s Balkánem k cestě přes Maďarsko. Zapomenou vítězni Slované na německo-židovské sprostoty? Budou nadále obchodovat svým konsumem ty neuhlavnější nepřátelé rakouských Slovanů, nepřátelice zvláště Čechy, kteří jediné na hospodářské vyspělosti staví svou samostatnost politickou? Čechové nežádají jistě oběti, ale pro svou nadlidskou obětavost a pravé slovanské uvědomění zasluhují jistě trochu ohledu.

Kritika rakouského veřejného mínění.

Rakouské veřejné mínění jest nyní častým předmětem kritiky ve všech zahraničních listech. Jest velmi zajímavé, co napsaly „Times Weekly“: Lid nemá vlivu na dojmy z tisku (videšského), který je výhradně pod vlivem německých židů (a peněz, které do těchto židovských a křesťanských-socialných kapes s hury plynou); a německo-židovský duch, bez ohledu na jiné dobré vlastnosti, jest jako aparát zaznamenaný zachvyceným obějným smyslem nepostřehnutelné, ale vypoví ihned službu, jakmile nastanou násilné otřesy.

Oč se zvětsí slovanské státy balkánské.

— Srbsko a Černá Hora mají dostati 40 až 50.000 čtver kilometrů a okolo 1.700.000 obyvatel. Srbsko, jež má dosud 48.000 čtver. kilometrů, zvětsilo by se o 40.000 čtver. kilometrů a 1.400.000 obyvatel, takže by nyní měřilo okolo 88.000 čtver. kilometrů a 4.500.000 obyvatel.

Černá Hora, jež měří 9.080 čtver. kilometrů, získá 19—20.000 čtver. kilometrů s 5—600.000, takže bude nyní mít okolo 30.000 čtver. kilometrů asi s 850.000 oby. Obě srbská království dohromady budou měřit okolo 105.000 čtver. kilometrů s 5.000.000 obyvatel.

Bulharsko dostane 60—64.000 čtver. kilom. s 2 mil. obyvatel. Bulharské království bude nyní měřit okolo 160.000 čtver. kilom. s 6.500.000 obyvatel.

Válka řecko-turecká.

Oděssa, 3. ledna. Připulší námořníci sdělují, že oddíl řeckého loďstva, jenž bral se směrem od Tenedosa, bombardoval pobřeží nepevně Dardanell. Turecké pevnosti odpovíděly prudkou střelbou, boj však zůstal nerozhodný.

Atheny, 3. ledna. Turecký křižák „Medžidie“ prošel v mlze za noci nepozorovaně kolem řeckých minonosek, jež brázdlily vody u Dardanell. V poledne náhle objevil se turecký křižák před přístavem Sira a bombardoval bezvýsledně zásobárny pobřeží. Večer „Medžidie“ vypalil 15 výstřelů na výpomocný křižák „Makedonia“, jež nachází se v přístavu. Velitel „Makedonia“ raději dal loď potopiti, než by ji nechal zůstat nepřátelům. Obyvatelstvo ostrova Archipelaga v době okupace italské projevovalo přání, aby jejich domovina byla připojena k řecku. Hned s počátku války obrátili se obyvatelé s prosbou nejprve k řecku, pak i velmocenským zástupcům v Londýně. Italská správa nepřipustila řeckých vlajek a zakázala zaslání telegramů. Na ostrově Sira utvářely se poměry podobné. Italský generál vydal prohlášení, že nedá pokusy po sjednocení s řeckem budou považovány za vzpouru a budou se velmi přísně trestat.

Moskva, 3. ledna. Předseda ženevského hospodářského spolku, vyslaný na Balkán, oznamuje, že v Makedonii bída obyvatelstva jest nepopsatelná. Řádí tam hlad a epidemické nemoci. Děti na mnohých místech většinou vymřely.

Maďarské beřarství.

Budapešť, 3. ledna. Redaktor slováckého časopisu „Narodnie Noviny“ v Turčanském Martině, Vajanský byl odsouzen, k desetidennímu vězení a k pokutě 6300 korun za přijímání a uveřejnění sbírek ve prospěch „Červeného Kříže“ balkánských států. „Slovenský Denník“ oznamuje, že v posádkách v Pressburku a Raabu bylo odsouzeno k mnohotěnému vězení mnoho slováckých vojáků pro sbírky ve prospěch „Červeného Kříže“ a pro domnělou neposlušnost důstojníků.

Nota velmocí.

Londýn, 4. ledna. Opozdnění s doručeními noty velmocí Portě bylo zavineho nerozhodnosti německé diplomacie. Předpokládá se zde, že mezi velmocemi nebylo v obsahu noty shody a tím vlastně účinnost její jest oslabena. Turecko prý je odhodláno, pokud možno nejdříve nechat notu nezodpovědnou. Přítelští zasedání delegátů mírových porad určeno na středu. V politických kružích londýnských převládá názor, že z popudu Bulharska spojenci suají prý se zneškodnit další vyjednávání. Diplomacie musela prý působit na spojenece, aby vytrvali ještě při poradách. Spojeneční delegáti se rozhodli v případě, že by Turci opustili Londýn, aniž by se dostavili do posledního zasedání zakončí sami mírové konference.

Rumunská politika.

Videň, 4. ledna. Bulharsko-rumunský konflikt bude pravděpodobně brzy odstraněn. Danev odevzdal Rumunsku bulharskou odpověď. Bulharsko ustupuje území na severo-východ od Silistrie a na jeh od nynější hranice. Silistrie nechce Bulharsko vydat. Slibena také Kucovalachům úplná samospráva a opevnění v Silistrii budou prý též odstraněna.

Válka řecko-turecká.

Moskva, 4. ledna. V Berlíně přikládají velký význam vý-

padům tureckého loďstva, neboť tyto budou prý mít velký vliv na řešení otázky Egejských ostrovů a na výsledky mírových porad. Úspěchy turecké vysvětlují se změnou velitelství.

Videň, 4. ledna. Na Chiose konal se tábor asi 15.000 ostrobojů, kteří přijali resoluci, v níž vyslovují přání připojit ostrov Chios k řecku.

Atheny, 4. ledna. Z Filipiadu oznamují, že řecké oddíly, postupující do vnitrozemí, dobyly Gřiki a pak Gardiki, důležitého místa pod správou albánských bejů a mimo to zabraly 20 okolních vesnic. Diadoch jmenován byl královským dekretem vrchním velitelem makedonské a epirské armády.

Videň, 4. ledna. Sultán v rozmluvě s tureckým žurnalistou prohlásil, že postavení Turecka jest velice těžké. Sultán slibuje zůstat konstitučním panovníkem, neboť absolutistická vláda ve dvacátém věku jest nemožná.

Bělehrád, 4. ledna. Podle statistiky sestavené ministerstvem vojenství v době války v nemocnicích leželo 11.000 raněných a 9000 nemocných vojáků.

Bojovná nálada v Cařihradě.

Videň, 5. ledna. Kurdivé ubytováni v kasárnách cařihradských rozšiřují v obyvatelstvu letáky, vyzývající k válce, jestliže budou přijaty podmínky spojeneců. V Cařihradě obávají se národní vzpoury, jestliže poselství turecké v Londýně skončí nezdarem. Před sultánovým palácem na břehu Bosporu, byly uspořádány demonstrace, při nichž mohamedánští kněží ve stávajících řečích vyzývali k válce. K nové válce činěny jsou zimní přípravy. Do Gallipoli dopravována jsou stále nová vojska.

Působení velmocí.

Moskva, 5. ledna. Italský vyslanec v Cařihradě Palavicini, doručiv Portě notu velmocí, prohlásil, že velmoci radí Turecku úplně přátelsky, takže zájmy Turecka jsou chráněny. O nějakém nátlaku nemůže být řeči. Porta má vzít na vědomí, možnost obnovení vrážedných bojů. Také Bulharsko doručí Portě notu, jež bude mít povahu ultimata a bude žádati odpověď nejdéle do soboty. V případě záporné odpovědi bude pokračováno v boji v době stanovené číhaldžským protokolem.

Černohorský protest.

Londýn, 5. ledna. Černohorští delegáti protestovali proti připojení Skutari k albánskému území. Předložili zástupcům velmocí notu, v níž žádají, by hranice černohorsko-albánskou byla řeka Drin. Černá Hora raději se vzdá jiných politických práv, než by postoupila Skutari.

Rumunsko-bulharský spor.

Londýn, 5. ledna. Včera Jonesku uvědomil Danev, že nemůže déle zdržovat se v Londýně. V důsledku toho Danev vyjednával s nim dnes v otázce rumunsko-bulharské. Bulharsko povolilo sice ustoupit Rumunsku území, o Silistrii však dosud se určitě nevyjádřilo. Jonesku prohlásil žurnalistům, že porady neskončily s výsledkem, následkem čehož jest nucen odejít do Bukureště.

RŮZNÉ ZPRÁVY.

Zvolení nového presidenta ve Francii. Francie má nového presidenta republiky. Dne 4. ledna ve Versailles na místo odstoupivého Armanda Fallieres byl zvolen Raymond Poincaré, dosavadní ministerský předseda a zahraniční ministr. Volba Poincareho byla na rozdíl od dřívějších voleb presidentských volbou

politickou. K volbě této se vrátíme v příštím čísle.

Smýšlení španělského krále?

V Madridě překvapilo jednání krále, jež dal k sobě pozvati předáky republikánů Ackerta. Rozmlouvali spolu přes dvě hodiny. V době ministerské krise, král přál si pohovořit se všemi předáky protimonarchistickými, aby mohl tak působit na provedení socialních reform. „Konstituční vláda má totožnou úlohu s presidentem republiky“ prohlásil král. Při vyjídce z královského paláce byly králi uspořádány hlučné ovace. Obecenstvo volalo: „Ať žije konstituční král!“ Časopisy vysvětlují změnu jednání krále nedůvěrou k reakcionářům.

Hospodářské postavení českého národa v tomto roce by bylo dosti obtížno.

Skližeň v českých zemích byla u obilni velmi dobrá. Fejni jednou z největších a také situace zemědělských průmyslů rázem se vyjasňovala. I ostatní obory výroby skýtalý lepší obraz—místy až skvělý. Do podzimu se situace stále více vyjasňovala a stav zákazový téměř ve všech oborech uspokojivý. Následkem politických poměrů nastal však náhlý převrat. Nejvíce postižen průmysl koží a bavlny. K tomu přistoupil nedostatek pohotových prostředků. Úspory nejen se nevracely, nýbrž byly z peněžních ústavů vybírány. Český národ roste hospodářsky, přibývá mu majetku a tento majetek má sloužiti zase k tvoření produktivních statků v českých zemích v první řadě. Na hospodářský vývoj český hledělo se ve Vídni vždy s odpořem poněvadž se vědělo, že hospodářské seslání české jest zároveň i krokem k politické moci. Český národ prošel slibnou etapou svého hospodářského vývoje a na této dráze hodná bude pokračovat. Není skončena snad ani první její půle. Ale ukázalo se bohudky seč jest vytrvalá práce a seč reální postup hospodářský.

Opevnění Panamského průplavu.

Z popudu mořské komise sňmnovní, státní tajemník mořské zprávy Meier prohlásil, že budoucí válka, již by se súčasťaili také Spojené státy, bude se odvívat jistě při vjezdu do Panamského průplavu. Jest proto nutno, aby bylo moře Karaiské chráněno a řečník předložil zároveň plán opevnění Gvantanamo, jímž jedině může být zamezen přístup v průplav od severovýchodu. Kuba a Spojené Státy uzavřely nedávno smlouvu, dle níž Kuba předává Spojeným Státům Gvantanamo s přílehlými nvršími, jež mají být dobře opevněna.

Výzkumná výprava na sever.

Počátkem léta v roce 1913 vypraví se na pobřeží Ledového oceánu a severní kraje sibiřské velká výzkumná společnost německá za vedení poručíka Srieder-Strance, aby prozkoumala tyto kraje. Výpravy súčasťaili se geologové, biologové a etnografové, kteří po moři Karském dopravěni budou na břehy poloostrova Taimyra a zřstanou tam po tři roky. V první dvě léta podniknuty budou výpravy do vnitrozemí poloostrova Taimyra. K dopravě bude použito psů. Během třetího léta má býti prozkoumán ostatní východ. pobřeží od řeky Leny do Beringova průlivu až dale k Tichému oceánu. Tyto kraje byly světu úplně neznámé a proto s tím větším zájmem bude sledován postup učené společnosti, jejíž třileté studium opravňuje k naději na bohaté výsledky pozorování.

Osud čínského císaře.

Pekinský korrespondent „Daily Telegraph“ uveřejnil zjímavosti ze života posledních představitelů mandžarského domu v Pekíně. Po prohlášení republiky